

URZĄD MIEJSKI
w Łomży
Wydział Skarbu i Budżetu
18-400 Łomża, Stary Rynek 14

Sesja
RM 16, 02, 2022

Rada Miejska Łomży

Bieżąca analiza poziomu i struktury zadłużenia miasta z uwzględnieniem aktualnej sytuacji na rynku finansowym

Zadłużenie Miasta Łomża na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiło 167 238 152,31 zł i stanowi 36,18% wykonanych dochodów ogółem. W związku z dokonanymi w styczniu b.r. spłatami rat przypadających na 2022 r. w kwocie 11 895 624,00 zł, stan zadłużenia na dzień 11 stycznia 2022 r. wynosi 155 342 528,31 zł i jest to zadłużenie z tytułu kredytów długoterminowych. W 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost kwoty długu o 7,73 %, tj. o kwotę 6 188 247,00 zł. Od początku pierwszej kadencji, tj. od 2015 r. do dnia dzisiejszego zadłużenie Miasta wzrosło o kwotę ogółem ok. 43 mln zł, przy jednoczesnym zrealizowaniu inwestycji na kwotę ogółem ok. 490 mln zł. Aktualny stosunek kwoty długu Miasta Łomża do dochodów ogółem wynosi 36,18 %. Szczegółowe informacje o stanie zadłużenia miasta przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1

Stan zadłużenia miasta w latach 2017 - 2022 z tytułu kredytów i pożyczek

Wykonanie w latach	2017	2018	2019	2020	2021	Plan 2022 *
Transze kredytów zaciągniętych w danym roku (lub planowanych do zaciągnięcia)	10 000 000,00	38 500 000,00	0,00	35 000 000,00	25 000 000,00	33 000 000,00
Raty kapitałowe spłacone w danym roku	9 425 680,00	9 752 337,00	10 625 979,82	10 849 699,84	18 811 753,00	11 895 624,00
Zadłużenie na koniec roku	118 777 921,97	147 525 584,97	136 899 605,15	161 049 905,31	167 238 152,31	188 342 528,31
Kwota i % wzrostu długu	574 320,00 2017/2016 0,49%	28 747 663,00 2018/2017 24,20%	(- 10 625 979,82) 2019/2018 -7,20%	24 150 300,16 2020/2019 17,64%	6 188 247,00 2021/2020 3,84%	21 104 376,00 2022/2021 12,62%
Wydatki na obsługę zadłużenia	3 021 360,97	3 023 311,43	3 568 902,33	2 229 825,64	1 758 587,87	6 401 916,00

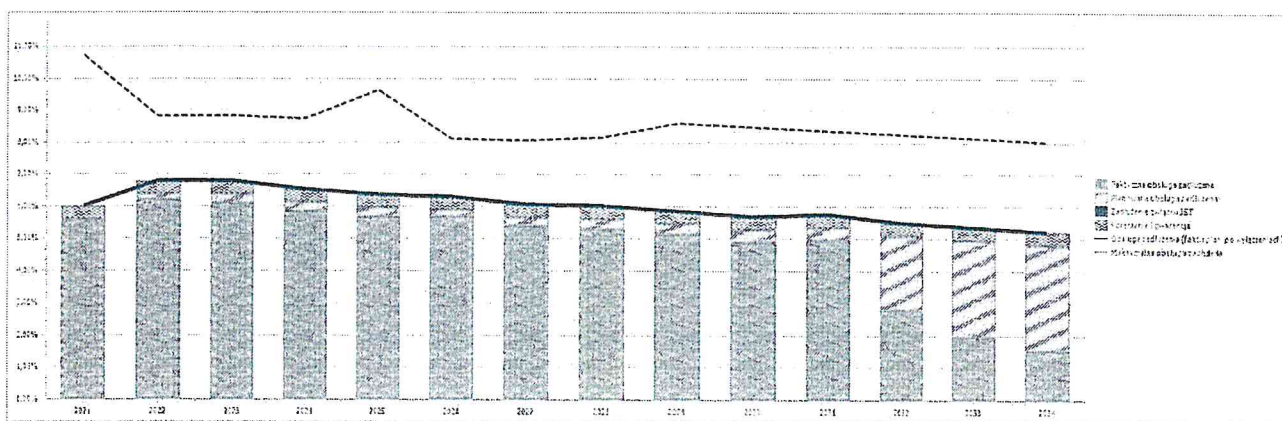
* dane na dzień 11.02.2022 r.

Miasto Łomża pomimo znacznej kwoty długu posiada zdolność do terminowego i kompletnego spłacania zaciągniętych zobowiązań oraz wypełnienia warunków zawartych umów kredytowych (Wykres nr 1), co zostało potwierdzone uchwałą Regionalnej Izby Obrachunkowej

nr RIO.II-00312-130/2022 z dnia 1 lutego 2022 r. w sprawie wyrażenia opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu oraz o możliwości sfinansowania deficytu określonego w uchwale budżetowej Miasta Łomża na 2022 r. Dodatkowo warto podkreślić, iż spełnia wszystkie wskaźniki ustawowe zawarte w ustawie o finansach publicznych (art. 242 i 243). Na koniec 2021 r. nastąpił wzrost zadłużenia o kwotę 6 188 247,00 zł. Planowany jest również wzrost zadłużenia na koniec 2022 r. o kwotę 21 104 376,00 zł (Tabela nr 1).

Wykres nr 1

**Zadłużenie Miasta Łomża
a zachowanie relacji wynikających z art. 243 ustawy o finansach publicznych**

dane na dzień 11.02.2022 r.

Poziom wskaźników

Opis	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Faktyczna obsługa zadłużenia	6,34%	6,02%	5,71%	6,30%	6,19%	5,92%	5,85%	5,71%
Planowana obsługa zadłużenia	0,00%	0,10%	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%	0,18%	0,30%
Zadłużenie związków JST	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Poręczenie i gwarancje	0,42%	0,41%	0,40%	0,40%	0,40%	0,40%	0,40%	0,40%
Łącznie (faktyczne i planowane)	6,76%	6,53%	6,22%	6,81%	6,70%	6,43%	6,42%	6,41%
- wyłączenia z art. 243 ust. 3	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	6,76%	6,53%	6,22%	6,81%	6,70%	6,43%	6,42%	6,41%
Maksymalna obsługa zadłużenia	12,87%	12,04%	10,78%	9,51%	7,62%	7,28%	7,09%	6,70%
Zachowanie relacji z art. 243	1	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Zapas na płatność	17 628 603	16 232 507	13 642 269	8 094 191	2 771 202	2 583 717	2 020 292	869 929

Korzystanie przez Miasto Łomża z kredytowania, jako metody finansowania wydatków majątkowych rodzi konkretne skutki, zarówno pozytywne jak i negatywne. Zaciąganie kredytów i pożyczek przez Miasto, umożliwia realizację zadań, na dużo wyższym poziomie pod względem ilościowym i jakościowym. Zwiększenie dostępności środków finansowych pozwala Miastu na realizację zadań z udziałem środków zewnętrznych, w tym z budżetu Unii Europejskiej, przez co zwiększa jego atrakcyjność, a także poprawia warunki życia mieszkańców. Zaciągnięte kredyty pozwalają na aplikowanie o środki zewnętrzne i na realizację dużej ilości zadań inwestycyjnych. W 2021 r. planowane wydatki majątkowe zostały zrealizowane w 76,62 %, tj. na kwotę ok. 43 mln zł. (Tabela nr 2). W 2021 r. na realizację 18 zadań inwestycyjnych o największych nakładach finansowych, miasto otrzymało dofinansowanie m.in. z Funduszu Dróg Samorządowych, PFRON, Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, a także z Ministerstwa Sportu i Turystyki, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego ze środków RPO. Podsumowując, powyższa Tabela nr 2 przedstawia wpływ zaciągniętych kredytów na wysokość wydatków majątkowych w latach 2017 – 2022. Ponadto, jak wspomniano wcześniej, korzystanie przez Miasto z kredytowania rodzi skutki również negatywne, są nimi koszty obsługi zadłużenia. W 2021r, przy oprocentowaniu kredytów średnio 1,23 % (0,77% - 1,69%) w stosunku rocznym, koszty obsługi zadłużenia wyniosły zaledwie 1 758 587,87 zł. W odniesieniu do wykonania na dzień 31.12.2020 r. nastąpił spadek o kwotę 471 237,77zł, przy jednoczesnym wzroście zadłużenia. Zmniejszenie kosztów obsługi zadłużenia w stosunku do lat poprzednich jest efektem obniżki stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej w 2020 i 2021 roku. Aktualnie stopy procentowe są podwyższane przez Radę Polityki Pieniężnej na co ma wpływ obecna sytuacja w kraju i na świecie. Analitycy prognozują, że inflacja wymusi na banku centralnym podniesienie stóp procentowych do 3,5 proc., chociaż pojawiają się także przewidywania, że mogą wzrosnąć do 4. Ankietowane przez NBP ośrodki analityczne spodziewają się, że średnioroczna inflacja CPI w Polsce wyniesie w 2022 roku 7,4 proc. Dodatkowo spodziewają się mocnego wzrostu cen konsumpcyjnych, a na koniec 2022 r. inflacja ma być wciąż powyżej 6 proc. Widząc realne zwiększenie kosztów obsługi kredytów Miasto Łomża dokonało wcześniejszej spłaty rat kapitałowych przypadających do spłaty w bieżącym roku, jak również całkowitych spłat dwóch kredytów w grudniu 2021 r., które były najwyżej oprocentowane. Miasto Łomża na bieżąco kontroluje sytuację i zabezpiecza środki na wypadek wyższych kosztów obsługi zadłużenia. Pomimo rosnących stóp procentowych nadal posiadane przez Miasto zadłużenie jest oprocentowane poniżej inflacji (średnie oprocentowania kredytów na dzień 11.02.2022 r. wynosi 4,08%).

W poniższej tabeli nr 3 przedstawiono aktualną strukturę zadłużenia miasta w podziale na kredyty. Dodatkowo, informacje dotyczące zadłużenia Miasta Łomża i poniesionych kosztów kredytu są ujęte w sprawozdaniach miesięcznych, kwartalnych i rocznych, które są zamieszczane na bieżąco na stronie BIP Łomża. Informacja na temat zadłużenia miasta, jest również przedstawiana w informacji za I półrocze każdego roku i sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu przedkładane do Rady Miejskiej Łomża i Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej (WPF), która jest co miesiąc aktualizowana. Natomiast historyczne dane dotyczące poniesionych kosztów na obsługę zadłużenia, są również dostępne w WPF oraz sprawozdaniach budżetowych (Rb 28S).

Opis	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Faktyczna obsługa zadłużenia	5,48%	5,56%	5,12%	4,90%	4,57%	0,00%	0,00%	0,00%
Planowana obsługa zadłużenia	0,37%	0,30%	0,58%	0,68%	0,90%	5,06%	4,32%	3,65%
Zadłużenie związku JST	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Poręczenie i gwarancje	0,40%	0,41%	0,41%	0,41%	0,41%	0,00%	0,00%	0,00%
Łącznie (faktyczne i planowane)	6,25%	6,27%	6,10%	5,99%	5,88%	5,06%	4,32%	3,65%
- wyłączenia z art. 243 ust. 3	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	6,25%	6,27%	6,10%	5,99%	5,88%	5,06%	4,32%	3,65%
Maksymalna obsługa zadłużenia	7,01%	6,67%	6,26%	6,18%	6,10%	6,00%	5,89%	5,78%
Zachowanie relacji z art. 243	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Zapas na płatność	2 270 651	1 193 698	462 968	554 515	642 140	2 708 950	4 479 568	6 072 450

dane na dzień 11.02.2022 r.

Przypomnijmy, iż zgodnie z art. 92, art. 217 i art. 242 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 poz. 305 z późn. zmianami) jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki na finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki, spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów, wyprzedzające finansowanie działań finansowych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Tabela nr 2

Udział kredytu w wydatkach majątkowych

	2017	2018	2019	2020	2021	Plan 2022*
Wydatki majątkowe, w tym finansowane z:	53 522 441,88	84 756 419,65	60 256 313,19	99 657 943,59	42 591 938,26	104 042 852,00
dochodów własnych jst (% wydatków majątkowych)	40 343 567,96 (75,38 %)	22 414 086,85 (26,44 %)	42 736 421,09 (70,92 %)	46 232 094,01 (46,39 %)	17 356 675,34 (40,75 %)	24 449 784,00 (23,50 %)
kredytów i pożyczek (% wydatków majątkowych)	574 320,00 (1,07 %)	28 423 212,88 (33,54 %)	0,00 (0%)	24 150 300,16 (24,23 %)	6 188 247,00 (14,53 %)	21 104 376,00 (20,28 %)
środków pochodzących z innych źródeł (% wydatków majątkowych)	12 604 553,92 (23,55 %)	33 919 119,92 (40,02 %)	17 519 892,10 (29,08 %)	29 275 549,42 (29,38 %)	19 047 015,92 (44,72 %)	58 488 692,00 (56,22 %)

* dane na dzień 11.02.2022 r.

Na dzień sporządzenia informacji miasto oprócz kredytów długoterminowych posiada zobowiązania na kwotę ogółem 695 583,17 zł wobec Społeczno-Oświatowego Stowarzyszenia Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym EDUKATOR.

Ponadto, Miasto Łomża w 2019 r. zawarło umowę poręczenia pożyczki z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zaciągniętej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Łomży Sp. z o.o. Poręczenie zostało zawarte na kwotę 18 000 000 zł (tj. 1 200 000 zł w każdym roku obowiązywania tej umowy) na lata 2020 – 2034, z tym, że karencja w spłacie pożyczki obowiązuje do 2024 roku, co oznacza, że Miasto zarezerwowaną kwotę 1 200 000 zł ewentualnie będzie mogło w bieżącym roku, przeznaczyć na inny cel, np. na pokrycie kosztów obsługi zadłużenia wynikającego z ewentualnego wzrostu stawki WIBOR.

SKARBNIK MIASTA
mgr Elżbieta Parzych

Biuro Rady Miejskiej
2022 -02- 1
wpłynęło

SKARBNIK MIASTA
mgr Elżbieta Parzych

Tabela nr 3

Aktualne zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i gwarancji na dzień 11.02.2022 r.

Bank/Fundusz	Data udzielenia	Termin zapadalności	Kwota kredytu	Kwota pozostała do spłaty (stan na 11.02.2022r.)	Kwota przypadających rat kapitałowych do spłaty w 2022 r. (w całości spłacone w dniu 5 stycznia 2022r.)	Aktualne oprocentowanie (z 11.02.2022r.)
Bank Ochrony Środowiska	26.08.2013	31.12.2027	41 738 365,52	29 258 365,52	4 530 000,00	4,34%
Bank Gospodarstwa Krajowego	04.08.2014	31.12.2027	17 208 630,00	8 585 230,00	2 365 624,00	3,99%
Bank Gospodarstwa Krajowego	05.08.2015	31.12.2028	10 279 777,49	9 379 777,49	500 000,00	4,24%
Hexa Bank	15.12.2016	31.12.2030	9 999 155,30	9 419 155,30	200 000,00	4,45%
Bank Spółdzielczy	01.12.2017	31.12.2030	10 000 000,00	7 400 000,00	600 000,00	4,42%
Hexa Bank	09.11.2018	31.12.2031	38 500 000,00	34 700 000,00	2 000 000,00	3,42%
Bank Gospodarstwa Krajowego	04.08.2020	31.12.2034	35 000 000,00	32 150 000,00	1 150 000,00	4,33%
Bank Spółdzielczy	03.11.2021	31.12.2034	25 000 000,00	24 450 000,00	550 000,00	3,88%

Aby sprostać planowanym potrzebom rozwojowym oraz skorzystać z możliwości pozyskania dofinansowania do realizowanych i planowanych inwestycji, konieczne jest sięganie po zewnętrzne źródła finansowania, takie jak kredyty i pożyczki bankowe. Ponadto, przy pojawiających się możliwościach dofinansowania inwestycji (dofinansowanie od 50% do 90%), Miasto Łomża musi wygospodarować środki na pokrycie wymaganego wkładu własnego. W związku z powyższym w roku 2022 planuje się zaciągnięcie kredytu w wysokości 33 mln, z czego na wydatki inwestycyjne 21 104 376 zł oraz na spłaty rat kapitałowych 11 895 624 zł.

Planowany do zaciągnięcia w 2022 roku kredyt, pozwoli na aplikowanie o środki z budżetu Unii Europejskiej, Budżetu Państwa i tym samym umożliwi realizację planowanych inwestycji potrzebnych dla rozwoju Miasta na kwotę ponad 106 mln zł. Podjęcie decyzji o zaciągnięciu kolejnych zobowiązań dłużnych, zawsze jest poprzedzone przeprowadzeniem analiz i prognoz wskazujących prawną i ekonomiczną zdolność kredytową Miasta. Celem tych działań jest:

- wyznaczenie bezpiecznego poziomu zadłużenia, gwarantującego utrzymanie płynności finansowej w krótkim i długim okresie;
- dobór instrumentów dłużnych w różnych wariantach progностycznych;
- dopasowania terminów spłat do możliwości finansowych Miasta.